

DOMOVINA

Oglasi:

Za 1 mm x 60 inseratnega stolpiča mali 80 vinarjev, uradni 1-20 K, poslano, posmrtnice in reklame 2 K. Večkratne objave popast.

Izhaja vsak petek.

Upravništvo „Domovine“ v Ljubljani, Sočna ulica 6. Uredništvo „Domovine“, Miklošičeva o. 16, Tel. 72.

Naročnina:

Mesečno 3 K, četrletno 9 K, polletno 18 K, oceloletno 36 K.

Monarhija ali republika?

V Beogradu je začela zborovati ustavotvorna skupščina, katere naloga je v prvi vrsti dati državi ustavo, t. j. temeljne zakone, po katerih naj se vlada v bodoče naša država.

Naravno je, da je vprašanje, ali bo država monarhija ali republika, zelo važno, četudi to še ne pomeni vsega. Jugoslavija je dosedaj monarhija, saj se že njeno službeno ime glasi: Kraljevina Srbov, Hrvatov in Slovencev. To je zato, kar takrat, ko se je izvršilo ujedinjenje, pač nikomur niti na misel ni prišlo od onih Jugoslovancev, ki so jih Srbi rešili avstro-madžarskega suženjstva, da bi zahtevali od Srbov kot ceno ujedinjenja, da bi oni žrtvovali svojo nad vse zaslužno narodno dinastijo Karadjordjevičev.

Da, takrat nihče ni mislil na republiko in ako so mnogi tudi mislili, so bili pač toliko pametni, da so uvidevali, da je vprašanje dinastije pravzaprav čisto srbsko vprašanje in da mora biti dinastija, ki so Srbi zadovoljni z njo, dobra tudi za nas, ki so nas Srbi z dinastijo Karadjordjevičev na čelu, osvobodili izpod tujeja jarma.

Jugoslavija je od prvega dneva svojega obstanka kraljevina in Peter J. Karadjordjevič je kralj Srbov, Hrvatov in Slovencev. Ako bi sedaj hoteli proglasiti republiko, bi morali odstaviti dinastijo, zato pa prvič nimamo nobenega vzroka in drugič bi to vedlo gotovo do razpada države, ker Srbi niso tako nehvaležen narod, da bi na ljubo kakemu Radiču, ali celo kakemu dr. Gosarju odstavili dinastijo, ki je izšla iz kmetškega ljudstva in je vedno z narodom živela in tudi — trpela, kadar je trpel narod!

Oblika vladavine še ni merodajna za način vladanja. Mi vemo dobro, da so skandinavske države monarhije, kraljevine in vendar so ti visoko kulturni narodi s to obliko vladanja popolnoma zadovoljni, ker so kralji samo najvišji poglavarji države, ki odobrijo vse, kar ljudstvo sklone po svojih zastopnikih. Enako je na Angleskem, kjer nikomur niti na misel ne pride, da bi nastopil za republiko in proti monarhiji, ker ima angleško ljudstvo več pravic kot ameriško in angleški kralj se manj meša v politiko kot ameriški predsednik. Portugalsko je republika, pa vendar vladajo tam tako žalostne razmere kot v malokateri drugi državi in najsi bo to monarhija ali republika.

Blagostanje države in politična moč širokih ljudskih slojev ni odvisna od tega, ali ima država monarhistično ali republikansko obliko vladave, temveč od tega, kako se vlada, kak je ljudski nastop v državi in kaka je vlada, ki je izšla iz tega zastopa.

Ljudstvo ima navadno o vsemu temu napačne pojme. Kmetje na Hr-

vatskem so po večini republikanci in tudi na Slovenskem je glasovalo veliko ljudi za socialne demokrate in komuniste samo zato, ker so mislili, da bodo zastopniki teh strank, zato ker so republikanci, napravili raj na zemlji, ker mnogi mislijo, da republika ne potrebuje ne davkov, ne uradnikov in tudi ne vojaštva.

To je, seveda, napačno pojmovanje republike in oni, ki so agitirali za republiko, se niti potrudili niso, ljudstvu to razložiti, ker njim se je šlo v prvi vrsti za tem, da dobijo čim več glasov, za to se pa niso brigali, kaj bodo ljudje rekli potem, ko bodo videli, da so šli vsi njihovi upi — po vodi, ker republika — tudi ako bi jo Jugoslavija dobila — ne bi odpravila niti davkov, niti uradnikov in ravnotako tudi ne vojaštva, sploh, v republiki bi se ljudstvu lahko boljše, ravnotako pa tudi slabše godilo, kakor se mu godi zdaj, ravno zato ker blagostanje v državi — kakor smo že omenili — ni odvisno od tega, ali je država kraljevina ali republika, temveč od tega, kako se v državi gospodari in dela. V monarhiji se lahko gospodari dobro in slabo, v republiki pa ravnotako, kakor nas učijo vzgledi okoli nas. Angleži imajo kralja in vendar bi si stokrat premislili, predno bi zamenjali svojega kralja z ruskim Ljeningom ali Trockim, Francozi imajo pa republiko in ne bi hoteli menjati z razmerami, ki vladajo pod italijanskim kraljem.

Za nas Jugoslovane je vprašanje: monarhija ali republika? brez vsakega pomena, ker v tem in onem slučaju bo imelo ljudstvo toliko političnih pravic, da bo po svojih svobodno izvoljenih poslancih samo vladalo, ker monarhija, ki v Jugoslaviji gotovo ostane, bo strogo ustavna, za državo je pa vseeno, ako sklepe ljudskega parlamenta podpisuje kralj, ali predsednik.

Srbi so monarhisti in oni gotovo vedo, zakaj. Oni svoje za narod zaslužne dinastije nikomur za voljo ne bodo žrtvovali, grdo bi pa tudi bilo od osvobojenih Jugoslovancev, ko bi zahtevali tako žrtev od bratov Srbov, posebno, ker od tega nobene koristi ne bi imeli. Sicer se pa pri nas takointako potegujejo samo oni, ki jim do države nič ni, ki jim je vseeno, če Jugoslavija danes propade. Kdo bo verjel n. pr. klerikalcem, ki so vedno bili zakrknjeni monarhisti, da imajo s svojim sedanjim koketiranjem z republikanci poštene namene? Kdaj so še klerikalci imeli poštene namene? Za vsakega razsodnega človeka je jasno, da republika že zato ni dobra za nas, ker z njo koketirajo klerikalci, ki so bili vedno za ono, kar je bilo za narod škodljivo.

Razširjajte „Domovino“!

Ali se SLS. bliža razpadu?

Spomnimo se nazaj na leto 1918., ko se je avstrijska vojska vračala nazaj z laške fronte. Generali so izgubili glavo, vojaki so se raztepli, pometali od sebe orožje. Kanoni, konji in najraznovrstnejša vojaška šara je obležala brez gospodarja ob cestah. Strašen je bil pravzaprav pogled na propadlo državo in premagano velesilo.

Nekdaj vsemogočna klerikalna stranka, SLS., se danes bolj in bolj približuje položaju, v katerem je bila Avstrija leta 1918. Pri volitvah tepe, je izgubila vse, kar jo je držalo po koncu takrat, ko je bila za njo „ogromna večina slovenskega ljudstva“. Od 40 mandatov je dobila pri zadnjih volitvah le še 15 poslancev in še to z največjo mujo, s peklom in s hudičem. S tem je postala klerikalna stranka prav majhne politične vrednosti, zlasti, ker je izven Slovenije dobila le še nekaj mandatov, tako, da šteje v parlamentu le 23 ali 24 poslancev od 419 poslancev. Še samostojni kmetje so na boljšem, ker šteje njihov klub s hrvaškimi in srbskimi kmeti 39 poslancev. Tudi demokratska stranka, tista od klerikalcev toliko zaničevana in v grob polagana stranka (JDS.) — četudi je dobila v Sloveniji le tri mandate — še vedno jaha na iskrem konjiču, ker stoji za njo 95 poslancev, izvoljenih širom naše velike in razsežne države.

Klerikalni generali izgubivajo glavo. Pred tednom dni so imeli v Ljubljani posvetovanje, na katero so poklicali na odgovor tudi drja. Korošca, ki je po propadu klerikalcev v volitvah še vedno delal v Beogradu tako politiko, da bi klerikalno stranko še rešil in obdržal pri vladi. Proti njemu pa so nastopili mladi petelini pod vodstvom dr. Gosarja. Fejst so se vsekali. Nazadnje je pa moral zlezti pod klop dr. Korošec in obveljala je beseda mlajše črne gospode. Tisti tiči, ki so v Avstriji na vse tešče, po kosilu in tudi ko so legli v posteljo žvižgali in peli „Bog ohrani, Bog obvari itd.“ tisti, ki so bili, dokler so bili za hlapce v službi pri avstrijskem cesarju, črni in rumeni, tisti, ki so v Jugoslaviji okoli prsi obežali naše kraljevsko odlikovanje pravoslavnega svetnika sv. Save, so kar naenkrat postali — republikanci. Tudi so pokazali svojo pravo barvo in sovraštvo do Srbov ter se zopet postavili na nenarodno stališče in proti narodnemu jedinstvu in proti jedinstveni državi. Dr. Korošec je moral takoj demisionirati, za njim pa vsi vladni možje klerikalne stranke. Celó dr. Brejc, katerega se predsedniški stol drži, kakor smola, je moral podati demisijo.

Ker je klerikalnih poslancev v Beogradu malo, zato so morali že v prvi seji biti bolj kričavi, kot drugi, da se jih je videlo in poznalo. Ploskali in pritrjevali so tudi komu-

nistom in če bi sedeli v parlamentu hudiči in satani, bi pa poskušali tudi z njimi delati ropot. Vse to se jim je pa slabo izplačalo.

Mali po številu, bi klerikalci edinole s politikom dr. Korošca kaj dosegli! Z Gosarjem so si v Beogradu napravili ves rešpekt. V Ljubljano so sicer klerikalci telegrafirali, da je napravila dr. Koroševa demisija „globok vtis“. V resnici pa za Korošcem niti en petelin v Beogradu ni zapel. Globok vtis je menda dr. Korošec že napravil, to pa zato, ker je isti dan, ko se je podal na Gosarijado, globoko padel. Da je temu tako, je videti tudi iz dejstva, da so bili klerikalni vladni poverjeniki odpušteni tekom 24 ur po demisiji. Kaj takega se je dosedaj zgodilo edinole še banu Laginji, ki je bil z vlade v Zagrebu takorekoč spoden. Klerikalci so mislili, da bodo v Beogradu vsi vznak padli, če bo demisioniral dr. Brejc. Računali so, da jih bodo pustili še dalj časa naprej vladati v demisiji. Prišlo je drugače in sedaj hodi dr. Brejc s povešano glavo po Ljubljani.

Sedaj je vprašanje, kako bo šlo v bodoče? Kdor pozna klerikalce in ve, da so to ljudje, ki zatajijo vsa načela, tudi Mater božjo in Boga, če kaj pomaga njihovi politiki, lahko pričakuje, da bodo čez par dni klerikalci že zopet na ministrskih in drugih vladnih sedežih. Dr. Korošec še nikakor ni razdril ljubavnega razmerja z g. Stojanom Protičem, ki je njegov najboljši boter. Dogodi se pa tudi lahko čudež, da bodo ostali klerikalci enkrat dosledni in da bodo nadaljevali „načelno“ politiko drja. Gosarja. V tem slučaju se bo SLS. naglih korakov bježala propadu, sličnemu onemu soške armade v jeseni 1918. Ako klerikalni generali prav kmalu ne bodo našli svojih glav, se jim bo raztepla armada, da bodo ostali le še ostanki po stranpotih.

Dopisi.

Iz Škofje Loke. Kakor da bi se volitve šele pričenjale, tako gonjo so pričeli naši klerikalci proti vsemu, kar je naprednega. Glavno vlogo so prevzeli topot o. kapucini. Čudno se nam zdi, da ti gospodje, katerih obstoj zavisi od milodarov nas vseh, brez ozira na strankarsko pripadnost vsakega posameznika, ne spoznajo nevarnosti, v katero se podajajo s svojo klerikalno propagando. Znanе so nam njihove volilne agitacije in njihovo klečeplazenje okrog naprednih ljudi, vendar na to nismo reagirali misleč, da je to samo povelje od zgoraj in momentano izvrševanje istega. Nismo jim hoteli škoditi in ne omajati zaupanje naših soimšljenikov do redovnikov, katere smo smatrali do zadnjega, za prave

Kristusove namestnike, ki se ne ukvarjajo s politiko in kot taki označajo njegove lepe nauke o ljubezni do bližnjega in drugih čednostih. Toda, kakor opažamo, se je zadnje čase vse izpremenilo v našem samostanu. Naduti Andrejček skače naokrog kot kak zblazneli mežnarček in nosi po hišah neko brošuro, naperjeno proti Sokolstvu, z vsebino najpodlejšega obrekovanja in ostudnih laži, kakršnih zmožni morejo biti edinole slovenski klerikalci. Da, celo na porti te obdarujejo s temi brošurami. Naš Sokol se bo odkrito postavil v bran proti takim napadom in najsi pribhajajo ti od te ali one strani, in to v zavesti, da bo izšel iz tega boja častno kot zmagovalec. Vam pa, častiti o. kapucini, kličemo slednjič: Če hočete boj na započeti način, ostanite tudi dosledni in izognite se naših hiš tudi o priliki pobiranja milodarov. Gada ne bomo redili na svojih prsih! — Pa tudi nune uršulinke ne zaostajajo za onimi, ki so nas tako obsovražili zaradi klerikalne polomije. Ker jim je bilo ba je zabranjeno hoditi naokrog agitirati, so priskočile klerikalcem na pomoč s svojim mežnarjem, same pa so se v agitaciji omejile samo na ljudsko šolo. Še sedaj sprašujejo otroke, s katero strauko so volili njihovi očetje. Opozarjamo na ta dejstva višji deželni šolski svet. Dokazila so mu na razpolago. V splošnem pa opazimo, da se v nunskem samostanu še ni dosti spremenilo izza habsburških časov. Še vedno se skrivajo za tem visokim zidovjem zagrizene Nemke à la M. Alacoque Wagner, nezmožne slovenskega jezika, čeravno bivajo tu že desetletja. Kakor čujemo, tudi ex-županu Tomaževemu Pepetu ni nič kaj po volji izid volitev. Zvit lisjak, ki je pa zelo kratkoviden! Iz SKS se hitro preskoči v eseele, ki je v tem oziru jako dobrohotna in gostoljubna, toda nazaj pa ne vemo kako bo šlo, kajti samostojni kmetje mu ne bodo šli zopet na limanice kot zadnjič, ko jih je z volilno škrinjico tako presleparil. Tudi za «Feškovega Poldeta», gorečega zagovornika vojske leta 1914. v Unionu, pravijo, da se mu je začela oglašati vest, da je speljal na volišče slepca — invalida, reveža, ki se ima za svojo nesrečo zahvaliti v prvi vrsti našim klerikalcem. Seveda, vsakdo ni tako prebrisan, da bi znal z žveplom preprečiti odhod k vojakom, kaj ne Polde! Sicer pa, gospodje klerikalci, bodite prepričani, da vam po vrsti in polagoma vsem potegnemo krinko raz vaših obrazov, da vas spoznajo slednjič tudi oni, katere ste dosedaj umetno vzdrževali v svojem taboru.

Grosuplje. V nedeljo nas je obiskal pevski zbor iz Štarije. Tako lepega koncerta pri nas še nismo slišali. Štirideset šmarskih fantov in deklet se je zbralo v pevski zbor, ki bi mogel s svojim lepim programom nastopiti tudi v večjih krajih. Žal, da pri nas niso vsi vedeli, koliko lepega jim prinese šmarski pevski zbor. Ob času, ko stane eno jajce 5 K, gotovo ni vstopnina 4 K previsoka. Saj je to komaj en groš iz prejšnjih časov in za en groš tudi prej ni bilo takih koncertov. Vkljub temu je bil «gasilni dom» poln in je koncert lepo uspel. Par točk so pevci ponavljali: želimo našim pevcem še mnogo lepih uspehov.

Iz Poljan nad Škofjo Loko. Volitve so za nami. Z izidom oddanih protiklerikalnih glasov smo zadovoljni. Res, da imajo klerikalci sedeminsedemdeset glasov večine, a te je jim dala občina Javorje, ki je volila s Poljanami, in kjer doslej protiklerikalnega glasu ni bilo dobiti. Nasprotniki so računali na izdatno nad 300 glasov. No, pa tudi Javorje

ne smemo zametavati, tudi tu je led prebit, seveda treba je delati. Če bi bile volile Poljane same, tedaj bi bile imele protiklerikalne stranke okrog dvajset glasov večine. Sploh pa mi nismo na večje število niti računali, vsaj ta ne, ki trezno misli in razmere ter ljudi pozna. Mlajši rod je volil z malimi izjemami protiklerikalno. Ni pa ta protiklerikalni življenjski pokazal pravega smisla za kmetstvo in jugoslovansko državno stvar. Sinovi trdnih kmetov so volili socialistično, da, celo kmetje, da ne govorimo o bajtarjih, ki si obetajo od te stranke zlate gradove, razdelitve vseh posestev v enake, razdelitev premoženja in sploh vsega. Odprava vsake postave, vojaštva in vpeljavanja svobode v vsem. Seveda, so to prazni upi in nikdar se ne izpolnijo te sanje. Res je, da je treba marsikaj pravičnejše preurediti, preškrbeti manj imovite za slučaj nesreče in starosti ter tudi delavca smatrati človekom in ga času primerno plačati, a to bo težko, težko kdaj doseglo par pred volitvami tu nebesa obetajočih kričavev pod imenom socialcev, v resnici pa pravih komunistov. Tedaj, to delo je dovršeno za zdaj, vnaprej je treba pametneje in previdneje delati in ne navračati vode na mlin nasprotnih strank. Da izid volitev ni všeč našim gospodom duhovnikom, o tem ni treba izgubljaniti besed. Svoj srd in nevoljo hočejo zliiti nad naprednimi časopisi. Tako se je znesel zadnje nedeljo naš kaplan, ki je bil do priхода sedanjega župnika v tem oziru še dokaj pаметen in previden. Vso propoved je posvečil naprednemu časopisju. To je vsega zla na zemlji krivo. Čudno! V papeževi državi pred sto leti in še prej, ni bilo nobenega časopisja in vendar je bilo tu gnulobe, da ne brž kje drugod na svetu. Sploh pa ni vredno nadalje zavračati njegovih trditvev, saj tako ne obrode nobenega sadu. Kdor čita danes napredne liste, ta jih bo še poslej. Niti ena številka te tega, ne onega lista ne bo manj prilajala v dolino. Še več. Delati hočemo na vso moč, da se število naprednega časopisja tu še poveča, posebno «Domovina», ki je glasilo JDS, katero stranko hočemo zopet oživeti in razširiti. Nekaj bi pač gospodom duhovnikom svetovali: da opustita vse take poizkuse, kajti v Poljanah so precej vroča tla. Gospod kaplan naj rajši ostane pri svojem fantovanju in naj vodi še dalje svoje izvoljene Marijine deviče, ki jih diči kaka Marijina čednost in krepkost ali nobena. Povemo, da ni nam ljubo prekljanje, a vsak napad na nas, bodi si v cerkvi ali kjerkoli, bodemo zavrnil z vso ostróstjo. Somišljeniki, da nobeden ne pozabi ob novem letu na naše časopise!

Križovci pri Ljutomeru. Dovolite gospod urednik, da se tudi mi mirni Križevčani zglasimo enkrat v Vašem cenj. listu. Ni menda v vsej Sloveniji tako lejš ljudi, kakor pri nas. Posebno lep je naš gospod kaplan, kar vam dokažejo cela Marijina družba ter naše dične Orlice. Pa tudi drugače je naš gospod kaplan ljubljenev vseh. Njegovo ponočno gledališke, vaje v dvorani, njegove ponočne pevske vaje v kaplaniji in — njegovi ponočni izprehodi v razne sosedne vasi, to vse ga dviga v oči raznih gospodičen — a pri kmetih očetih? No, pa saj bo tudi njemu kmalu odklenkalo; volitve — njegova zmaga — so ga čisto potrle. Ne ve, kako lep bi se še pokazal ljudem. In kaj si zmisli? Na Marijin praznik, 8. t. m. skupno spoved in obhajilo Orlov. Res lepo je to. Tudi mi smo za to, da gredo naši fantje k spovedi ali, gospod kaplan, ne po farizejsko. Ali veste, da Kri-

stus ni mogel videti farizejev ter da jih je z bičem izgnal iz tempelja? Ali niste vi z vašo gardo podobni istim? Pa to še ni vse. Dva Orla v krogih morata ministrirati. Kako lepo je to v cerkvi, ko vidimo nedolžne otročičke kot strežnike. A danes? Moj sosed v klopi mi je po maši rekel: «Dobro je bilo samo danes to, da ni bilo ofra; potem bi gotovo dobili gospod fajmošter na offer kakšen 'Liebesbrief' od ministranta, kakor že enkrat». Gosp. župnik, ali bi takrat tudi rekli in pridigi: «Cast našim Orlom?» To pa še ni vse iz naše fare. Lepše reči si hranimo za prihodnjič, ako si bodo naši gospodje zopet kaj pametnega izmislili.

Iz Krašnje. Blagoslovljen dopisnik iz Črnega grabna piše v «Domoljubu» št. 43: Nečetov Janez vpije po vsej dolini: To je kmet! (namreč g. Kersnik iz Brda). Tega volimo, ker fajfo kadi in za plug drži. Če bi bil jaz tudi rekel to, ali sem se morebiti zlagal? Ali ste videli 28. novembra? Tako imenitno ste pogoreli, da vam nobena zavarovalnica ne more pogorišča plačati. V Blagovici je bila klerikalna stranka v manjšini. Kaj takega še Pogorevcov Jože ni pričakoval. Še 28. novembra popoldne ob pol treh je govoril: Mi bomo pa vseeno z veliko večino zmagali. Pa niste! Ali ste videli kako je ljudstvo govorilo? Ljudski glas, božji glas! Ravnajte se po teh besedah! Kar sie sejali med vojsko in ves čas, to ste sedaj želi. Meni je ta zmaga v veliko zadoščenje, ker morebiti veste, da so me klerikalci spravili med vojsko skoro v smrt. Bil sem v sodni preiskavi zaradi žaljenja avstrijskega in nemškega cesarja. To je znano, da so župnik Šparovec in nekateri drugi podrepaniki v svoji krščanski ljubezni želeli, da bi bil ustreljen. Toda niso me mogli spraviti na drugi svet, kamor so žalibog spravili mojega nepozabnega brata Franceta (pisatelja Podlimbarskega). Pa kakor se jaz veselim vašega poraza, tako tudi brat France gleda z nebes doli in se radovoljno sneje, ko vidi, da so njegovi preganjanci in sovražniki — 28. novembra prejeli tako plačilo. Vi samo govorite, da je Bog pravičen, mi pa tudi verjamemo to. Velika večina ljudstva je sedaj izpregledala in vas spoznala, upam, da za vedno. Pri volitvah bom vedno priporočal le poštene in krščanske ljudi, ne pa takih, ki so med vojsko rekli, če nimajo kmetji in delavci dosti jesti, naj si pa pas pridrgnejo. No, sedaj pa upam, da si bodo morali gotovi gospodje pas pridrgniti, ker jim bodo dejali jasli malo višje. Od dopisnika pa zahtevam, da se, kadar mu pride na misel, da zopet kaj zapiše v «Domoljubu», podpiše s polnim imenom, drugače ga smatram za plašljivega bojazljivca.

Janez Maselj, p. d. Nečetov Janez.

Gospodarstvo.

— **Za vinogradnike.** Vsled številnih vprašanj se vinogradniki opozarjajo, da je dobiti nekaj priljubljenih trdnih škropilnic «Avstrija» in pritlikline k tem škropilnicam. Kdor jih želi naročiti, obrne naj se takoj na vinarsko nadzorništvo v Novem mestu.

— **Kmetijski in izobraževalni tečaj** priredi kmetijska podružnica v Novem mestu ob nedeljah v času od 2. januarja do srede marca 1921. Tečaj je namenjen zlasti kmetijskemu naraščanju, to je mladim gospodarjem in kmetiskim mladeničem. Pouk je brezplačen, le za kurjavo in snajenje prostorov plača vsak udeleženec majhen prispevek. Pouk se vrši vsako nedeljo od pol desetih do pol-

dvanajstih dopoldne. Kdor se želi pouka udeležiti, naj se zglašuje najpozneje do 25. decembra ustno ali pisмено pri načelniku kmetijske podružnice v Novem mestu. Pozneje došla zglašila se ne vpoštevajo.

— **Kletarski tečaj.** V primeru z drugimi, bolj naprednimi vinorodnimi deželami, je naše kletarstvo še na jako nizki stopnji. Zaradi tega je zlasti sedaj, ko je nastala potreba, da vino izvažamo, nujno potrebno, da se naši vinogradniki poprimejo boljšega kletarjenja ter da pridelujejo dobro, okusno, čisto in stano vitno vino, ker je drugače nemogoče, s pridelki drugih vinorodnih dežel uspešno konkurirati. Kaj pomaga gospodarju-vinogradniku še tako lepo grozdje, ako ne zna iz njega pripraviti tako pijačo, kakršna se dandanes po svetu zahteva? Ravnotako je tudi za kletarje, vinske trgovce in gostilničarje, ki posredujejo prodajo vina med pridelovalcem in občinstvom, znanje umnega kletarstva, zlasti pravičnega ravnanja s posodo in z vinom neobhodno potrebno, kajti iz najbolj zlahkne kapljice se z nepravilnim ravnanjem lahko naredi najgusnejša pijača! Da imajo ukaželjni priliko, se v umnem kletarstvu temeljito izučiti, priredi drž. višji vinarski nadzornik B. Skalicky pri državni vzorni kleti v Rudolfovem tekom tekoče zime več tridnevni kletarskih tečajev. Kdor se misli katerega teh tečajev udeležiti, zglašuje naj se takoj pri drž. vinarskem nadzorstvu v Novem mestu. Ker je število udeležencev za vsak tečaj omejeno, treba se je, komur je na stvari ležeče, čim prej zglašiti. Vsak, kdor bo v tečaj sprejet, bo o tem potem posebnega vabila vsajen teden pred pričetkom tečaja obveščen.

Politični pregled.

Najznamenitejši dogodek zadnjega tedna v Jugoslaviji je

sestane k ustavotvorne skupščine,

ker ta dan so bile vprte oči vse Evrope v jugoslovansko prestolnico ob Savi in Donavi, kjer so se sestali izvoljenci ljudstva, da postavijo državni trdne temelje, ali pa da jo — razbijejo. Naši sovražniki so si pač veliko obetali, oni so upali, da bo sestanek jugoslovanske konstituante obenem začetek razpada Jugoslavije. Ta pričakovanja se niso izpolnila, v konstituenti je velika večina poslancev za resno delo in za zidanje, v manjšini so pa oni, ki bi radi rušili. Slovenski poslanci so v raznih skupinah. Demokrati so člani najmočnejše stranke in četudi so iz Slovenije samo trije, zastopajo prav dobro koristi najzapadnejšega dela jugoslovanskega naroda, ker so samo del močne demokratske stranke, ki obsega vse jugoslovansko ozemlje in ker uživajo vsi trije slovenski demokrati poslanci v stranki velik in zaslužen ugled, ki so si ga zaslužili s svojim poštenim jugoslovanskim delom. Tudi poslanci samostojne kmetijske stranke so prišli v dobro družbo bosanskih in srbskih kmetov, s katerimi so se združili v skupno zemljoradniško stranko. Naši socialisti so se združili s hrvatskimi in srbskimi socialisti, ampak vseh skupaj je samo deset. Komunisti so se tudi združili s hrvatskimi in srbskimi somišljeniki, ampak sami komunisti za sebe so odločno preslabi, da bi mogli količkaj uplivati na smer državne politike. Najslabše stojijo v konstituenti klerikalci, ki jih je skupaj s hrvatskimi njihovimi somišljeniki komaj nekaj čez dvajset in ninajo, posebno odkar so zmagala Gosarjeva republikanska gesla v stranki, nikjer nobe-

ne zaslonbe, kar se je videlo posebno

pri nenavadno hitri spremembi deželne vlade,

odkoder je dr. Brejca in njegove poverjenike veter takorekoč čez noč odpihal. Klerikalce je zapustilo slovensko ljudstvo in potem so jih takoj zapustili tudi vsi drugi njihovi «za silo» prijatelji. Sedaj so klerikalci vsi obupani in ne vedo kam bi se djali. Pričakovati je torej, da bo s priznic grmel, ampak iz tega grmenja ne bo nobene toče, to bo grmenje, ki ostane brez vsakih zlih posledic, ker klerikalci so strašilo, ki se ga nihče več ne boji.

Ravno take izgubljene duše, kot naši klerikalci, so tudi

hrvatski Radičevi republikanci,

ki so mislili, da bodo malo zatulili in Jugoslavija bo šla narazen. V resnici se za Radiča in njegovo stranko nihče več ne zveni, konstituanta dela nemoteno dalje tudi brez njih in na Hrvatskem se ni nič spremenilo, samo ban Laginja je moral odstopiti kot dr. Brejca na Slovenskem in Radič je bil končno primoran poslati par svojih tovarišev v Zemun, da stopijo od tam v zvezo z beograjskimi političnimi krogi. V Zemun pa nihče noče oditi iz Beograda, da bi se pogajal z Radičevimi odposlanci, ki naj pridejo lepo v Beograd, v konstituanto, in tam šele se bo z njimi govorilo. In Radičevi odposlanci se bodo lepega dne res našli tudi v Beogradu, v konstituantu, in med njimi tudi sam Radič, po oni: ako noče gora k Mohamedu, gre Mohamed k gori. Radič ni nevaren, ker je država toliko močna, da ga takoj zaduši, ako bi hotel preveč nagajati. Pred človekom, ki je zapeljal nekaj tisoč neukih hrvatskih kmetov, se država ne bo uklonila, pač pa se bo on uklonil pred državo!

V teh dnevih razburljivih političnih dogodkov v Jugoslaviji je izbruhnila

na Češkem prava komunistična revolucija,

ki je pa za komuniste klavno končala. Proglasili so splošno stavko, polastili so se za nekaj ur uradov, tovarn in posestev in so mislili, da so že v komunističnih nebesih, kjer bi lahko ropali in ubijali, pa so trčili na državo, ki se ni dala uničiti in bil je konec boljševiške gloriole. Več dni so trajali krvavi nemiri, sedaj je pa v glavnem že vzpostavljen mir in red v vsej državi in delavci so se že vrnili na delo, kar je edino pametno. Revolucionarni poskus čeških komunistov je končal s popolnim neuspehom. Izzvali so pa ta revolucionarni poskus boljševiki iz Rusije, ki jim slaba prede in bi jih mogla rešiti iz težavnega položaja samo splošna komunistična revolucija v Evropi. Na Češkem so našle oblasti pri aretiranih voditeljih komunistov ogromno dokazilnega gradiva, iz katerega se vidi, da so se komunisti uprli po navodilih iz Rusije. Za Češko bi gotovo prišla na vrsto Jugoslavija, kjer bi bil pa vsak tak poskus še prej in lažje zatrt. Popolni neuspeh na Češkem bo menda spametoval tudi komuniste v drugih državah, kjer so imeli enake namene.

Bolgarski ministrski predsednik Stambolijski se baje trudi v Pragi pridobiti

Masaryka za posredovalca med Bolgarijo in Jugoslavijo,

ker Stambolijski še vedno želi, da bi se sklenila med Bolgarijo in Jugoslavijo tesna zveza. Predsednik češkoslovaške republike Masaryk, ki uživa v vsem slovanskem in tudi

tujem svetu velikanski ugled, bi bil po mnenju Stambolijskega najprimernejša osebnost za posredovanje. Mislimo, da še ni prišel pravi čas za taka pogajanja, upamo pa, da bo ta čas kmalu prišel, ker zveza med našo državo in Bolgarijo je nujna potreba za obe državi.

Novosti.

* **Naš Aleksander.** Danes je rojstni dan našega regenta. Kaj je pomenil kraljevič Aleksander Jugoslaviji, je znano vsakemu in bo o tem pisala zgodovina. Slovenija je pokazala regentu ob njegovem obisku toliko ljubezni, da se je pokazalo, da vidimo v njem misel naše enotne države. Sicer so začeli sedaj ljudje, ki so se takrat hlinili, z nekako republikansko reklamo, toda naš narod ve, da bo Jugoslavija monarhijska ali je sploh ne bo. Zato slavimo regentov god z željo, da se naše ustavno vprašanje čim prej reši in da zavladata kot prvi ustavni kralj naši skupni Jugoslaviji na mnogo leta.

* **Politikujoča kateheta.** Dva ljubljanska kateheta sta tako razumela svojo službo, da sta šolskim otrokom pravila, da so listi „Jutro“, „Domovina“ in „Slov. Narod“ brezverski listi, ki se jih ne sme čitati in tudi društvo „Sokol“ je brezversko, pač pa so „Orli“ katoliški, ker tudi molijo. Ta dva kateheta nista osamljena, takih je več, ampak ta dva imata slučajno smolo, ker sta se našla dva očeta dveh dečkov dotičnih šol, ki jima ni vseeno, kako učita kateheta njihju otroka krščanski nauk in sta nastopila z vso odločnostjo pri šolski oblasti. In tako prideta oba vročekrvna kateheta v disciplinarno preiskavo, kjer bosta na primeren način poučena, da bosta v bodoče učila otroke ono, za kar sta plačana.

* **Milodari školjeloškimi kapucinom.** Posledice katastrofalnega poraza SLS pri volitvah v ustavotvorno skupščino se že kažejo v celem obsegu. Klerikalci besne. Pri nas so vrgli v boj svoje zadnje rezerve — kapucine. To pot so si izbrali za cilj svojih napadov „Sokola“. — Najvnetejši agitator njihovih zrahljanih vrst, samostanski cerkovnik, je pričel očitno po naročilu in vednosti očetov kapucinov raznašati zgolj iz izzivalnih namenov po hišah najzavednejših članov Sokola znani Kalanov pamflet na Sokolstvo, brošuro: „Ajmo, mi Sokoli“. Ni naš namen zavračati podlega blatenja, obrekovanja in lažnivih podtikanj te brošure, — odgovor pride sigurno o pravem času od drugod, — opozoriti hočemo le očete kapucine na neizogibne posledice njihovega strankarskega in izzivalnega nastopa. Red kapucinov je navezan na milodare vsega okoliškega prebivalstva in vseh meščanskih slojev brez razlike njihovega političnega prepričanja, — podpore napredno mislečega meščanstva so bile vedno dokaj znatnejše od onih, ki so jih jim naklonili njihovi sedanji politični sobojevniki, — pričakovati bi torej smeli z upravičenjem, da se očete kapucine ne bodo vmešavali v politične boje in na ta način skušali oškodovati svojih dobrotnikov naprednega mišljenja v njihovih gospodarskih koristih, ki jih ti potom svojih političnih strank zasledujejo. K svojim nastopom kot vneti agitatorji proti vsem naprednim strankam in z ruvanjem proti Sokolu pa so jasno in brezobzirno dokumentirali, da ne marajo več biti deležni milodarov naprednih slojev. Vzamemo to na znanje in pričakujemo trdno, da bodo to odločitev strogo dosledno izvajali in v prihodnje iskali prispevkov za „prasička“ in raznih drugih podpor izključno le pri pristaših SLS. Naši somišljeniki pa naj ne izgube tega dejstva iz spomina.

* **Izkoriščanje vodnih sil v Sloveniji.** Sekcija Ljubljana Udruženja jugoslovanskih inženjerjev in arhitektov vabi svoje člane na predavanje univerzitetnega profesorja, inž. dr. Alojzija Krá-

la o izkoriščanju vodnih sil v Sloveniji, ki se vrši v veliki dvorani ljubljanske univerze (Deželni dvorec) dne 18. t. m. ob 20. uri. K predavanju je dovoljen vstop tudi slušateljem tehniške visoke šole.

* **Državni plen.** V zmislu odredbe ekonomsko-finančnega odbora ministrov spada odslej ves državni plen v kompetenco centralne vlade, ne pa — kakor doslej — v kompetenco pokrajinskih vlad. (Sedaj je že prepozno, znan „komisija“ je že vse „demobilizirala“ za svoje ljudi!)

* **Mrjasci v kočevskih gozdih.** Po poročilih z Dolenjskega so se v kočevskih gozdih pojavili številni mrjasci, ki so napravili že mnogo škode na ozimini.

* **Interniranje sumljivih oseb.** Ze pred meseci se je poročalo, da ministrstvo notranjih del namerava ustanoviti posebna taborišča za one elemente, ki delujejo proti današnjemu državnemu redu. To svojo namero je ministrstvo sedaj izvršilo. Prvo tako taborišče se je ustanovilo v Mostaru, kjer so zaprti revolucionarji, zlasti iz inozemstva. V taborišču se nahaja nekoliko ruskih beguncev, ki so propagirali komunizem in nekoliko bolgarskih agitatorjev. Drugo tako taborišče se osnuje v Valjevu

ali pa na kakem osamljenem dalmatinskem otoku.

* **„Socijalni Život“.** Pod tem imenom začne v kratkem izhajati v Beogradu list, ki bo organ ministrstva za socijalno politiko.

* **Dnevnic komunističnih poslancev.** Po sklepu glavnega odbora komunistične stranke morajo komunistični poslanci polovico svojih dnevnic izročiti strankini blagajni.

* **Popis vojnih obvezancev.** Minister za vojno in mornarico je odredil, da se v novem letu izvede popis vojnih obvezancev.

* **Lastnega očeta umoril.** V Bukovici pri Banjaluki je Ivo Matašević izvišil zverinski unor na lastnem očetu. Udaril je očeta s sekiro po glavi in mu potem z roko iztrgal jezik. Nečloveški sin je bil aretovan in izročen sodišču.

* **Gozdarska šola v Marboru.** V Marboru se ustanovi v kratkem dveletna gozdarska šola, ki bo nameščena v proušnji kadetnici. Mesto ravnatelja nove šole je razpisano do 25. decembra 1920.

Položaj v Beogradu.

Beograd, 16. decembra. (Izv.) Danes je bil starostni predsednik konstituante Nikola Pašić na dvoru, da priobči svoje nasvete kroni. On sam še ni sprejel nikakršnega mandata. Kakor „Tribuna“ piše, je Pašić na dvoru izjavil, da bi rajše, da bi namesto njega kak mlajši politik prevzel sestavo vlade. Vaznejših političnih dogodkov danes v Beogradu ni bilo. Jutri, dne 17. bodo poklicani na dvor šefi vseh strank. Pogajanja med demokrati in radikalci se danes niso nadaljevala.

Delo verifikacijskega odbora.

Beograd, 16. decembra. (Izv.) Danes se je vršila seja verifikacijskega odbora. Razpravljala je več spornih mandator v Srbiji in Vojvodini. Zlasti zanimiva je bila razprava o volitvi v bergalniškem okraju, kjer je republikanski kandidat dobil dva glasa večine nad radikalskim muslimanom in je bilo vprašanje razveljavanja mandata že zelo blizu. To vprašanje se je poleg drugih spornih vprašanj končno odložilo. V verifikacijskem odboru je poslanec dr. Vošnjak zvečer predlagal, da se vsi nesporni mandati in oni mandati, glede katerih so se pritožbe zavrnile, kot ugotovljeni predložijo v posebnem seznamu zbornjci in da se razpiše seja, nereseni slučajji pa da se obravnavajo pozneje. Ta predlog ni prodril in se bo delo verifikacijskega odbora jutri nadaljevalo. Upati je pa, da bo jutri to delo končano in da pride potem v 24. urah do seje, ker mora biti to poročilo tiskano in razdeljeno poslancem. Na plenarni seji bi se potem nesporni mandati potrdili. Ta seja bi utegnila biti v soboto zvečer ali v nedeljo dopoldne. Če se debata kmalu izvrši, utegne priti še pred Božičem do konstituiranja zbornice, gotovo pa to ni.

Ustavna debata v demokratskem klubu

Beograd, 16. decembra. (Izvirno). V ustavnem odseku demokratskega

kluba se je nocoj nadaljevala debata o razdelitvi oblasti ali pokrajin. Zlasti sta se debate udeleževala vseučiliška profesorja Kosta Kumanudi in Božo Marković, ki sta kot eksperta naglašala, da je ta predmet glavni del ustavnega vprašanja. Po dolgi debati je bilo soglasno sklenjeno, da morajo priti v ustavni načrt sedeži posameznih pokrajin, kjer pa to ne bi bilo mogoče, da se tam že v naprej ugotove nadomestne določbe. Dalje se je v klubu sklenilo, da bi število oblasti moralo znašati najmanj dvajset in da sme vsaka oblast obsegati največ 600.000 prebivalcev. Posebna komisija razpravlja tudi o prehodnih določbah za slučaj, da se bodo spremenile dosedanje pokrajine v nove oblasti. Tam se je razpravljalo tudi o likvidaciji dosedanje uprave in o prehodu v novo upravo.

Radičevci pri Protiću.

Beograd, 16. dec. (Izv.) Danes so prispeli v Beograd odposlanci Radičeve stranke, namreč dr. Horvat in štirje drugovi. Oglasili so se najprej pri zajedničarjih, ministrih Drinkoviću in Kovačeviću, pozneje pa pri Protiću, ki je z njimi delj časa konferiral. Vsebina razgovorov ni znana.

Diplomatski odnošaji s Holandsko povsem prekinjeni.

Beograd, 16. dec. Dosedanji nizozemski poslanik v Beogradu je odpotoval iz Beograda. S tem so definitivno prekinjeni diplomatski odnošaji med našo kraljevino in Holandijo. Naš poslanik v Haagu je dobil uradni nalog, da zapusti svoje mesto. —

Konec poskusa čeških komunistov. Odkritorovarenje iz Moskve.

Praga, 16. dec. (Izv.) Povsod traja mir. Komunistično vodstvo samo svetuje delavstvu, naj konča delno stavko. Pri aretiranih najdeni obsežni materijal dokazuje, da je ves poskus aranžiran iz Rusije. Proti aretirancem pride do velikega procesa, pri katerem se ves materijal objavi. Pričakujejo se odkritja evropske senzacije.

Ste preveč občutljivi za mrzli zrak? Vsakovrstne bolečine se takoj pojavljajo? Slabost? Oj, kako tu

ublažujejo bolečine in utrjujejo telo masaže s Fellerjevim pravim Elsafluidom! 6 dvojnatih ali 2 veliki specialni steklenici 42 K. Državna trošarina posebej.

Potrebujete li odvajajoče, želodce okrepčujoče sredstvo? Poslužite se le Fellerjevih pravih Elsa-kroglic! 6 škatlic 18 K. — Omot in poštnina posebej, a najceneje. — Eugen V. Feller, Stubica donja, Elsa-trg št. 360, Hrvatska.

Razno.

× **Stoletni ženin.** V Zedinjenih državah severne Amerike se je nedavno poročil nek dr. Marison na svoj stoletni

rojstni dan četrtič, in sicer z 72letno gospo dr. Berneyevo. Poroka je vzbudila veliko senzacijo, tako da so mnogi kinematografi naprosili ženina, da smejo poroko fotografirati za filme.

× **Naša zemlja in njeni stanovanjci.** Površina kopnega dela našega planeta znaša 149 milijonov kvadratnih kilometrov. Od teh odpade na vzhodni del 93 milijonov kvadratnih kilometrov, na zapadni del pa 42 milijonov. Število prebivalcev znaša okroglo 1699 milijonov, in sicer na vzhodnem delu 1494, na zapadnem pa 205 milijonov. Na enem kvadratnem kilometru živi 11-4 prebivalcev. Najbolj gosto je obljude na Evropi, kjer pride na en kvadratni kilometer 45-8 prebivalcev, najmanj pa Avstralija, kjer pride na en kvadratni kilometer le 0-9 prebivalcev.

× **Telefonski promet med Evropo in Ameriko.** Po petdesetletnem delovanju v Ameriki se je vrnil Aleksander Graham Bell te dni v svoje rodno mesto Edinburg v Angliji, da je obišče — kakor sam pravi — še enkrat pred svojo smrtjo. Rekel je, da se od leta 1876., ko je izumil telefon, ni več bavil z njegovo izpopolnitvijo, da pa je točno zasledoval njegov nadaljnji razvoj. Pojav brezžičnega telefona je vzbudil v njem prepričanje, da smo se še le začeli približavati njegovi popolnitvi. Danes se že more telefonično govoriti med San Franciscom in New Yorkom, ki sta oddaljena 3000 milj. Oddaljenost preko Oceana ni mnogo večja in v kratkem se bo moglo telefonično govoriti med Ameriko in Evropo. Poskusi so že pokazali, da se more po brezžičnem telefonu govoriti iz Washingtona s človekom, ki se nahaja na Eiffelovem stolpu v Parizu. Ta razgovor je prisluškovala neka družba v Honolulu. To je oddaljenost 3400, oziroma 4580 milj. Kakor javljajo angleški listi, se je te dni podal ravnatelj Marconijev družbe v Ameriko, da pripravi stalno brezžično telefonsko zvezo med Ameriko in Evropo.

× **Rudeči Rasputin.** Ruski list „Rabočij Golos“ poroča, da je prišlo v sovetu rdečih komisarjev do hudih preprirov zaradi mlade deklice Olge Gorokove, ki ji pravijo „rudeči Rasputin“. Ta deklica ima na Ljenina velik vpliv, ki ga ona izrablja baje v reakcionarne namene, ker hoče odvrniti Ljenina od fanatičnih komisarjev. „Gospa komisarjeva“, kakor jo imenujejo, stanuje v razkošnih sobah nekdanjega samostana, ima svoje dvorjane in zahteva, da ji drugi poljubljajo roko. Nekateri trdijo, da je Olga v službi protirevolucije in hoče osmešiti sedanje ruske vladarje.

Naše poštne pristojbine.

Pogosto se dogaja, da prihajajo ljudje na pošto in zahtevajo informacije od poštnega osebja o pristojbinah za pisma, tiskovine, denarna pisma in drugo. Zdi se nam torej umestno, da v naslednjem poročilu navedemo glavne stvari, katere mora vedeti vsakdo, ki ima s pošto opravka.

Pisma: Pristojbina za pisma v krajevnem in v notranjem prometu znaša do teže 20 gramov 25 par (1 K), a za vsakih nadaljnjih 20 gramov še po 15 par (60 vinarjev). Pod isto tarifo spada zalepka.

Dopisnice: Pristojbina za dopisnico, bilo za državno ali privatno, znaša 15 par, pristojbina za dopisnico s plačanim odgovorom pa 30 par.

Tiskovine: Za tiskovine se plača za vsakih 50 gramov (tudi do 50 gramov) 5 par.

Vzorci: Za vzorce (vzorec brez vrednosti) se plača za vsakih 50 gramov, oziroma del te teže po 5 par. Najmanjše 10 par.

Poslovni papirji: Za poslovni papir se plača za vsakih 50 gramov, oziroma del te teže po 5 par. Najmanjše 25 par.

Mešane pošiljke: Tiskovine, blagovni vzorci in poslovni papirji se lahko skupno odpošljajo. Pristojbina za tako pošiljko za vsakih 50 gramov, oziroma del te teže po 5 par, a najmanj 10 par, če obsega pošiljka tiskovine in vzorce, a najmanj 26 par, ako obsega tudi poslovni papir. Vzorce, ki se nahajajo v mešani pošiljki, ne smejo biti težji kakor 350 gramov.

Neplačane ali nezadostno plačane pošiljke. Pismo, ki ni plačano pri predaji ali pa ni zadostno plačano, se obremenjuje s dvojnimi pristojbinami, ki ni naprej plačana. Isto velja za dopisnice. Neplačane tiskovine, vzorce, poslovni papirji ali mešane pošiljke se ne sprejemajo in ne odpravljajo.

Priporočene pošiljke: Pisma, dopisnice, tiskovine, vzorce, poslovni papir in mešane pošiljke morejo biti tudi priporočene. V tem slučaju se plača poleg že omenjenih pristojbin tudi priporočnina, ki iznaša 20 par.

Pisma z označeno vrednostjo: Pristojbina za denarna, vrednostna pisma sestoji: 1.) iz priporočnine in 2.) iz pristojbine po vrednosti, ki iznaša za vsakih 300 dinarjev označene vrednosti, oziroma za del te vrednosti po 30 par. Skupni iznos teh dveh pristojbin mora biti najmanj 1 din. 20 par. Razen tega se plača za vsako pismo po 30 par za dostavo pisma. Pristojbine se plačajo vnaprej.

Poštne nakaznice: S poštno nakaznico, z navadno kakor tudi brzojavno, se lahko pošlje znesek do vstevši 1000 dinarjev. Pristojbina navadne nakaznice znaša: do 25 dinarjev 25 par, od 25 do 50 dinarjev 50 par, od 50 do 100 dinarjev 60 par, od 100 do 200 dinarjev 70 par itd.; za vsakih nadaljnjih 100 dinarjev, oziroma del te vsote znaša pristojbina še po 10 par.

Brzojavne nakaznice: S poštno nakaznico, bilo z navadno ali brzojavno, se morejo pošiljati zneski do 1000 dinarjev. Za navadno nakazni-

co se plača: do 25 dinarjev 25 par, od 25 do 50 dinarjev 50 par, od 50 do 100 dinarjev 60 par, od 100 do 200 dinarjev 70 par itd.; za vsakih nadaljnjih 100 dinarjev ali za del te vsote znaša taksa še po 10 par.

Brzojavne nakaznice se morejo odposlati brez ozira na to, ali se nahaja v naslovnem kraju pošta, oziroma brzojav ali ne. Za brzojavno nakaznico se plača: a) nakazna taksa kakor zgoraj, b) brzojavna taksa po številu besed in c) ekspresna taksa 60 par.

Ekspresne pošiljke: Odpošiljatelj navadne ali priporočene pismene pošiljke, vrednostnega pisma, paketa,

ali poštne nakaznice more — ako je pošiljka namenjena v kraj, kjer se nahaja pošta — zahtevati tudi ekspresno dostavo. Ekspresna taksa za pakete znaša 1 dinar, za ostala pisma po 60 par, ter se plačuje pri predaji.

Les, hlode, trame, deske drva, oglje kupuje tvrdka F. Škrbec, trgovina z lesom Miklošičeva cesta št. 8/I (nasproti hotelu Union).

Vožlovodne in plinovodne cevi v premeru po 4/4 in 5/4 cale, oddaja mnogo pod dnevno ceno, uvozna tvrdka J. Razboršek, Smartno pri Litiji.

Zopet nekaj za Vas!

Mučni li Vas glavobol? Trganje po udih? Protin in revmatizem? Prehlajenje? Nespečnost? Nervoznost?

Poizkusite tudi Vi Fellerjev pravi Elsa-Fluid. Čudili se boste in hvalili Fellerjev Elsa-Fluid kot dobrega prijatelja v hudih časih! 6 dvojnatih ali 2 veliki specialni steklenici 42 K. Revma-prašek in tablete zoper revmo 15 K. Aspirin-praški 15 K.

Ali kašljate?

Sluz odstranjuje in kašelji ublaži Zagorski prsni sok 9 K. Hega-pločice (prsne pastile zoper kašelji) 7 K 50 v. Bonboni iz slada in trpotca od 3 K naprej. Prsni čaj proti kašlju 8 K. Fijakarski prah 8 K. Guajakol-sirup na zdravniški predpis 40 K. Lipov čaj 8 K.

Glavobol?

Ravno tako pripraven, kakor zanesljiv v uporabi je Fellerjev mentolni klinček «Elsa» 12 K. Prašek zoper glavobol 15 K. Kinin-prašek, prašek zoper mrzlico 30 K.

Zobobol?

Zobne kapljice 5 K. Zeleno olje 30 K. Očesna voda 5 K.

Srbečica, garje.

Mazilo zoper garje 12 K. Naftolno mazilo 16 in 20 K. Žvepleno mazilo 12 K. Vsa ostala mazila kakor cinkovo mazilo, belo svinčeno mazilo, aromatično mazilo, lovorovo mazilo v škatlah po 3, 7 in 12 K. Mazilo za rane 15 K. Otročje mazilo in kafni cvet 12 in 60 K. Mazilo zoper ozeblino 15 K. Dihilon-obliž, repni obliž 2 in 4 K. Cvet in mazilo zoper golšo 15 K.

Zdravila za živino.

Živinski prah, 1 škatla 7 K 50 v. Mazilo za konje 25 K. Arnika 6 in 30 K. Grenka sol 3 K. Kreolin 15 K. Terpentinsko olje 6 in 30 K. Gosti terpentin 5 in 10 K. Mazilo zoper uši 3 in 12 K.

Pri vprašanju

naj se prilože poštne znamke za odgovor.

Ali Vam želodec ni v redu? Težka prebava? Nimate teka?

Oj, kako boste zadovoljni, če poizkusite Fellerjeve prave Elsa-kroglice! Te so resnično dobre! 6 škatlic 18 K. Sagrađa Barber 12 K. Želodec okrepčujoča švedska tinktura 20 K. Balzam in življenska esenca 6 K. Pravi Seehoferjev balzam 15 K.

Za prebavo!

Prebavni prašek 4 K. Soda bicarbonica 3 K. Otvarjajoča želodčna sol 6 K. Karlovarska sol 6 K. Regenerol znamka «Hega» (fiziološke soli po prof. Neusser-ju) 1 škatla 25 K. Najfinejše ricinovo olje 6 in 30 K. Tamarinske pastilje 2 K 50 v. Čaj za čiščenje krvi 8 K. Senesovo perje (Senesblätter) in materino perje (Mutterblätter) od 3 K naprej.

Slabokrvnost?

Tekoči železni ekstrakt 20 K. Železni albuminat 40 K. Na zdravniški predpis Arsoferintektolettes iz lekarne pri «sv. Duhu» na Dunaju 25 K. Hegaferin 45 K. Apneni železni sirup 20 K. Blandtektoltes 15 K. Pravo najfinejše ribje olje «Elsa» 85 K.

Sredstvo zoper gliste!

Elsa glistovni sladkorji 1 vrečica 7 K 50 v, sladkano ali čisto glistovno seme na tehtnico od 4 K naprej.

Proljev, diareja?

Bastlerjeve kolera-kapljice 15 K. Krčne kapljice 10 K. Cimetove kapljice. Melisov cvet, Kamilične kapljice, Kuminove kapljice, Prominčeve kapljice, Baldrian-kapljice, Hoffmannove kapljice, mala steklenica 6 K, velika 30 K. Bobrove kapljice (Bibergeiltropfen) za žene 30 K.

Državna trošarina

se računa pri alkoholnih preparatih posebe, toda samo po lastnem strošku.

Omot in poština

se računa posebe, toda najcenejše. Priporoča se več na enkrat naročiti, kajti stroški na več robe razdejeni, manj znašajo.

II. Naročila se adresirajo na:

EUGEN V. FELLER, lekarna, Stubica donja, Elsatrg št. 360, Hrvatska.

Delniška glavnica
K 30,000.000

Jadranska banka :: Podružnica Ljubljana

Rezerve: okrog
K 10,000.000

Centrala: Trst. Podružnice: Beograd, Dubrovnik, Dunaj, Kotor, Maribor, Metkovič, Opatija, Split, Sarajevo, Šibenik, Zadar, Ekspozitura Kranj,

Sprejema: Vloge na knjižice. — Vloge na tekoči in žiro-račun proti najugodnejšemu obrestovanju. — Rentni davek plača banka iz svojega.

Kupuje in prodaja: Devize, valute, vrednostne papirje itd.

Eskontira: Menice, devize, vrednostne papirje itd. Izdaja: Čeke, nakaznice in akreditive na vsa tu- in inozemska mesta.

Daje predujme: na vrednostne papirje in na blago, ležeče v javnih skladiščih. Daje trgovske kredite pod najugodnejšimi pogoji.

Prevzema: Borzna naročila in jih izvršuje najkulantneje.

Brzojavni naslov: Jadranska.

Telefon št. 257.

LJUBLJANSKA KREDITNA BANKA V LJUBLJANI

Štritarjeva ulica št. 2. Podružnice v Splitu, Trstu, Celovcu, Sarajevo, Berlju, Celju, Mariboru in Borovljah; bančna ekspozitura v Ptuju.

Delniška glavnica
in rezerve okrog
K 50,000.000 —
Telefon št. 251.

Sprejema
vloge na knjižice in tekoči račun
proti ugodnemu obrestovanju.

Kupuje in prodaja vse vrste vrednostnih papirjev,
= valut in dovoljuje vsakovrsne kredite. =
Brzojavni naslov: „Banks“.